מחוון בדיקת ספרי לימוד לבחינת מידת ההדתה, הגלויה והסמויה, המצויה בהם

מצורף קישור לריכוז תכניות לימודים – מומלץ לעיין בתכנית הלימודים על פיה נכתב ספר הלימוד אותו אתם בודקים. תודה.

שם הספר: כח לקרוא לתלמידי כיתה א'		כתה: א	הוצאה: אח
שנת הוצאה:2013	מהדורה:	שמות הכותבים:דגנית שניר	
למי מיועד? ממלכתי [בלבד] // ממלכתי וממלכתי-דתי			

ממד לבדיקה	קריטריונים	תשובות ודוגמאות מילוליות	
רשימת הנושאים בהם עוסק הספר	פירוט **תוכן העניינים**: נושאים מרכזיים ופריטים בתוך כל פרק	"הקניית קריאה, כתיבה, הבנת הנקרא וחינוך לשוני בדרכים ייחודיות" הספר מחולק לפי כוחות ואותיות. לכל אות דוגמאות וטקסטים מצורפים. בחוברת משולבים טקסטים תחת הכותרת "יש לי יום יום שיר" ו"יש לי סיפור יום יום". כמו-כן, טקסטים תחת הכותרת "מן המקורות". מספר הטקסטים והשירים בחוברת-12 (יש גם טקסטים קצרים) מתוכם 7 מעולם תוכן דתי. יש גם חלוניות "מן המקורות". כמו- כן, הרחבה עצומה באות ש על שבת באופן לגמרי לא פרופורציונלי לשאר הכוחות.	
		מספר העמוד, מקור, ציטוט והסבר	
תכנים ממקורות[1] יהודיים	בתוך הטקסט ובתרגול	רלוונטי	
		לא רלוונטי	שבת, שבת ועוד שבת... עמ' 55-48- מגוון טקסטים בנושא שבת ושמירת בעקבות הכוח "ש". פירוט- עמ' 48- טקסט קריאה "...אמא נחה בשבת, אבא נח בשבת, רננה נחה, רם נח...". שאלות על הטקסט. עמ' 50- איור שולחן שבת וציטטה "מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת/ חז"ל" מן המקורות. מלווה בשאלה- "מה כוונת הפתגם? הביאו דוגמאות מחיי היומיום"- לא קשור בכלל ללימוד קריאה. ממשיכים לעמ' 51- זמר לשבת מאת לאה גולדברג, מלווה בשאלה "מה הרגשתם כשהאזנתם לשיר? הסבירו למה"- לא קשור ללימודי קריאה- מבקשים רגש על שיר דתי באופן מובהק. ממשיכים לעמ' 52 שבסופו מטלת ציור בעקבות השיר "ציירו במחברת את שולחן השבת ועליו נרות שבת, פרחים, חלה, מפה, בקבוק יין". ממשיכים לעמ' 53 לטקסט מהמקורות- "יוסף מוקיר שבת"- סיפר על הנוכרי

[1] מקור: ספרי המקרא: תורה, תנ"ך; ספר האגדה; תפילה; סידור; מחזור; פיוט; תלמוד; משנה; מדרש; חז"ל; סיפור חסידי; הרמב"ם ועוד

			הקמצן והעשיר מול היהודי "מוקיר השבת". ממשיכים לעמ' 55 לטקסט מן המקורות "תבלין של שבת/ מעשי חכמים" שעיקרו השבת כתבלין טעים שחסר למי שאינו יהודי. מלווה בשאלות "מה מגישים בסעודת השבת", "על פי הסיפור, איזה תבלין חסר במאכלים הפחות טעימים"... שבת!. בתחתית העמוד שאלה- "תארו את סעודת השבת בביתכם: השירים, הפיוטים, המאכלים האהובים. במה היא שונה מהסעודות בשאר הימים?". ממשיכים לעמ' 64 ולשיר "סליחה/מרים רוזן" אשר מייחס את הסליחה לימים הנוראים ומספר על יום כיפור. משם לעמ' 66 לטקסט "בונים סוכות/מעשיה של יהודי אפגניסטן" המדבר על היהודים שרצו לבנות סוכה אך "אסור היה ליהודים לבנות מבנים בלי רשות". שוב מוטיב הגוי הרשע ליהודים. מלווה באיורים של יהודים עם כיפות ובניית סוכה. ציטטה נוספת מן המקורות בעמוד 68- "ושמחת בחגך...והיית אף שמח". ממשיכים לעמ' 69 לשיר "שנים עשר ירחים" אשר סוקר את חודשי השנה לפי הלוח העברי ומלווה בשאלות באיזה חודש נולדתם, מה מאפיין אותו וקריאה לדקלם את חודשי השנה העברית".
	בחלונות מידע	רלוונטי	
		לא רלוונטי	עמ' 17- ציטטה מן המקורות "כבד את אביך ואת אמך..." לאחר השיר "פתחו את השער". ושאלה מלווה "למה מתכוונים כאשר מדברים על כיבוד הורים". ציטטות נוספות ברצף המלל למעלה.
	באיורים ובתמונות	רלוונטי	
		לא רלוונטי	

מחוון בדיקת ספרי לימוד לבחינת מידת ההדתה, הגלויה והסמויה, המצויה בהם

שפה	האם נעשה שימוש בשפה אמונית[2]?	"שבת המלכה" עמ 51. גוי ויהודי בעמ' 53, עמ' 55- "סעודת השבת" "פיוטים", "הימים הנוראים" ועוד בעמ' 64,
הבחנה	האם ישנה הבחנה בין אמונות, דעות, עמדות ועובדות; הבחנה בין מיתוס למציאות[3]?	מאחר ומדובר בספר למידת קריאה לילדים בכיתה א' ומוצגים סיפורים על יתרון היהודים והיהדות על הגויים הנוראיים, אני רואה בכך יצירת חיבור ישיר בין הילדים לאמונות הללו.
רמת השיח המוצע	האם הטקסטים והשאלות מאפשרים לתלמיד להטיל ספק? לערער ולהרהר אחר הנאמר? בכל נושא?	אין מקום להטלת ספק. הציטטות ברורות, הסיפורים מכוונים למקום אחד, ברור איך נראה שולחן השבת ומנהגי השבת, אין מקום לשיח על גוים ויהודים וכיו"ב.
<u>לסיכום הבדיקה</u>		
מה מפריע לי[4]?	כמות התכנים היהודיים מהמקורות ובכלל, דחיפת ציטטות מהמקרא במקומות לא רלוואנטיים בליווי שאלות על המקום של הדת במשפחה ובחיי הילד במיוחד בהתחשב בגיל הילד.	
מדוע מפריע לי?	אני רואה בכך דיון חד כיווני אשר מכוון להטמעת עמדות של דת במוחות ילדים בספר ללימוד קריאה שצריך לשקף טקסטים נרחבים ועולם תוכן רחב. מכוונים את הילדים למקום אחד ברור.	
מה אני מציע במקום? או בנוסף? מה האלטרנטיבה?	להוציא את הסיפורים "מן המקורות", לגוון.	
דברים נוספים שלא הוזכרו במחוון וחשוב לדעתי להדגיש: יצאתי מזועזעת מקריאת הספר- למרות המודעות שלי לא הנחתי שהמצב כל כך גרוע.		
התרשמות כללית מהספר – ראוי או לא ראוי בעיני: לא ראוי.		

את המחוון המלא + נספחים [צילומים רלוונטיים] הכניסו בבקשה ל**תיקייה**. הכנסו לקישור שלהלן והעבירו אליו את התקייה במלואה: **תודה** ☺☺☺
https://drive.google.com/drive/folders/0B1uxMR7MGiZTWVZ4YnhaLW82RGs

[2] למשל: אלוקים; הקב"ה; תפילה; נס

[3] למשל: נסים כעובדה קיימת – התרחשו בעבר ומתרחשים כיום; הטבע נוצר ועוצב, כעובדה שאין מערערים עליה, על ידי אלוהים

[4] נא לצרף מספרי עמודים, ציטוטים ותמונות – ניתן לצרף צילום הדף [אם מצורף בקובץ נפרד – נא וודאו שהקובץ נושא את שם הספר במלואו (כולל כתה)]